

PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG “BỘ ĐỘI CỤ HỒ” TRONG PHÁT TRIỂN NHÂN CÁCH HỌC VIÊN ĐÀO TẠO SĨ QUAN CẤP PHÂN ĐỘI HIỆN NAY

NGUYỄN VĂN HÙNG (*)

Tóm tắt: Trải qua 80 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, Quân đội nhân dân Việt Nam đã lập nên những chiến công vẻ vang; được Nhân dân tin yêu và trao tặng danh hiệu “Bộ đội Cụ Hồ”, đây là danh xưng triu mến, cao quý, phản ánh bản chất, truyền thống của Quân đội ta. Việc phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong phát triển nhân cách học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội trong giai đoạn cách mạng hiện nay có vai trò rất quan trọng, góp phần tạo chuyển biến căn bản, toàn diện về chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục và đào tạo trong Quân đội.

Từ khóa: Bộ đội Cụ Hồ; cấp phân đội; đào tạo sĩ quan; phát triển nhân cách.

Abstract: After 80 years of building, fighting and developing, the People's Army of Vietnam has achieved glorious feats, being trusted and awarded the title of "Uncle Ho's Soldiers" by the people, an affectionate and noble title that reflects the nature and tradition of our Army. Promoting the tradition of "Uncle Ho's Soldiers" in developing the personality of officer trainees at squad level in the current revolutionary period plays a very important role, contributing to creating a fundamental and comprehensive change in the quality and effectiveness of education and training work in the Army.

Keywords: Uncle Ho's soldiers; squad level; officer training; personality development.

Ngày nhận bài: 05/12/2024 Ngày biên tập: 05/02/2025 Ngày duyệt đăng: 19/02/2025

Truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” không chỉ là yếu tố nền tảng, tạo nên sức mạnh to lớn góp phần làm nên những thắng lợi vẻ vang của Quân đội nhân dân Việt Nam trong 80 năm qua, mà còn trực tiếp giúp cho hình ảnh người chiến sĩ quân đội luôn tỏa sáng trong lòng Nhân dân, trở thành một biểu tượng sáng ngời của chủ nghĩa anh hùng cách mạng thời đại Hồ Chí Minh. Đối với học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội - lớp cán bộ kế cận sự nghiệp xây dựng Quân đội trong tương lai, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” góp phần tạo nền tảng tinh thần bền vững, nuôi dưỡng tâm hồn, tình cảm, trực tiếp hình thành các phẩm chất cao đẹp. Đồng thời, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” còn tham gia định hướng, thúc đẩy toàn bộ quá trình phát triển nhân cách cán bộ quân đội vừa “hồng” vừa “chuyên”.

Thực tế ở các học viện, trường sĩ quan quân đội thời gian qua, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” đã được lan tỏa, khẳng định vai trò to lớn của mình và tác động mạnh mẽ tới toàn bộ quá trình phát triển nhân cách của học viên, góp phần đào tạo được đội ngũ sĩ quan cấp phân đội “có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, có trình độ kiến thức quân sự, chính trị, chuyên ngành, bước đầu biết vận dụng kiến thức học tập tại trường vào công tác quản lý, chỉ huy, huấn luyện bộ đội, hoàn thành chức trách, nhiệm vụ được giao”⁽¹⁾. Tuy nhiên, đối với một bộ phận học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” chưa thực sự thể hiện rõ nét vai trò tham gia tạo nền tảng tinh thần, chưa trở thành cái gốc quan trọng giúp hình thành và tỏa sáng phẩm chất chính trị - tư tưởng, phẩm chất đạo đức cao đẹp trong nhân cách. Vai trò truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong định hướng, thúc đẩy sự phát triển nhân cách của học viên có lúc, có nơi chưa được quan

(*) ThS; Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

tâm đúng mức nhằm ngăn chặn, hạn chế sự tác động tiêu cực của phản giá trị tới người học.

Hiện nay, sự nghiệp xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại để bảo vệ vững chắc Tổ quốc xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới diễn ra trong bối cảnh thế giới, khu vực đang có những biến động to lớn, diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó dự báo; các thế lực thù địch vẫn tăng cường chống phá Đảng, Nhà nước và đất nước ta. Để góp phần đào tạo đội ngũ cán bộ sĩ quan cấp phân đội có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc, Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, có kiến thức, năng lực toàn diện đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra thì cần phải phát huy hơn nữa truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trở thành “điểm tựa tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu”⁽²⁾. Do đó, cần thực hiện tốt một số nội dung trọng tâm sau:

Một là, thường xuyên tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” cho học viên.

Trên cơ sở nâng cao nhận thức sẽ góp phần bồi dưỡng thái độ, động cơ, ý chí của học viên trong phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”. Tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội cần theo hướng “khoa học, toàn diện, thiết thực và hiệu quả”. Quá trình tuyên truyền, giáo dục cần làm cho học viên thấy rõ truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” chứa đựng giá trị tinh thần sâu sắc, kết tinh những truyền thống tốt đẹp của dân tộc và cũng là bản sắc của văn hóa Việt Nam. Truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” được xây dựng và tôn vinh qua những chiến thắng lịch sử quan trọng của dân tộc, những chiến công này đã khắc sâu vào truyền thống anh hùng của dân tộc, ghi dấu trong lòng mỗi người dân Việt Nam. Truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” không chỉ là niềm tự hào của riêng Quân đội mà còn là niềm tự hào chung của dân tộc Việt Nam. Truyền thống đó đã truyền cảm hứng cho các thế hệ tiếp nối, không chỉ trong lĩnh vực quân sự mà còn trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, thúc đẩy tinh thần vượt khó, sáng tạo và cống hiến.

Truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” là một trong những giá trị văn hóa tiêu biểu của dân tộc Việt Nam trong thời đại Hồ Chí Minh. Dân tộc

Việt Nam, Nhân dân Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam đã xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân, chiến đấu vì mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Dân tộc Việt Nam có lòng nồng nàn yêu nước, giàu bản sắc văn hóa dân tộc; dù trải qua nghìn năm dưới ách đô hộ của phong kiến, thực dân nhưng vẫn luôn kiên cường, bất khuất và chiến đấu chống giặc ngoại xâm, giành độc lập dân tộc.

Truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” là sản phẩm trực tiếp của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam, của lịch sử chiến đấu và trưởng thành của Quân đội nhân dân Việt Nam. Sau khi hình thành, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” đã phát huy vai trò của mình trở thành yếu tố chính trị, tinh thần to lớn góp phần làm cho sự nghiệp xây dựng Quân đội không ngừng phát triển, tạo nên sức mạnh bảo đảm cho Quân đội chiến thắng mọi kẻ thù, hoàn thành mọi nhiệm vụ; để Quân đội thực sự là công cụ bạo lực sắc bén, lực lượng chính trị tin cậy của Đảng, Nhà nước và Nhân dân. Lòng trung thành vô hạn với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân; tinh thần khắc phục khó khăn, chịu đựng gian khổ, ác liệt, đoàn kết gắn bó, ý chí quyết tâm vươn lên không ngừng của lớp lớp các thế hệ cán bộ, chiến sĩ đã tạo nên hình ảnh cao đẹp truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” của Quân đội nhân dân Việt Nam anh hùng.

Hai là, nâng cao văn hóa giao tiếp, ứng xử cho học viên sĩ quan trong giải quyết các quan hệ xã hội.

Phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong phát triển nhân cách học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội hiện nay cần chú ý đến biện pháp nâng cao văn hóa giao tiếp, ứng xử cho người học. Trước hết, cần tăng cường giáo dục cho học viên nhận thức đúng đắn về ý nghĩa, sự cần thiết phải nâng cao văn hóa giao tiếp, ứng xử trong giải quyết các mối quan hệ. Giải quyết các mối quan hệ một cách khéo léo, thấu hiểu tâm lý trên cơ sở sự chân thành, tình cảm tôn trọng, kế thừa truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” sẽ góp phần để người học viên hiện nay, người sĩ quan tương lai hoàn thành tốt nhiệm vụ quản lý, chỉ huy bộ đội, cũng như

đạt được hiệu quả, mục đích công tác vận động quần chúng trong quá trình giao lưu, tiếp xúc với Nhân dân.

Đẩy mạnh việc tuyên truyền, giáo dục phong cách ứng xử văn hóa của Chủ tịch Hồ Chí Minh và các giá trị đạo đức truyền thống dân tộc, làm cho học viên thấy rõ được những giá trị tích cực, tốt đẹp, có thái độ tiếp thu đúng đắn trong học tập và làm theo. Đa dạng hóa các hình thức giáo dục văn hóa giao tiếp, ứng xử cho học viên nhằm đạt hiệu quả cao nhất như thông qua sinh hoạt các cấp, phổ biến tài liệu tuyên truyền, học tập các bài học lịch sử, giáo dục trong thực tiễn sinh hoạt, học tập, công tác.

Hệ thống các kỹ năng giao tiếp, ứng xử hết sức phong phú, đa dạng, đó là một tập hợp các quy tắc, nghệ thuật, cách ứng xử, đối đáp, giúp mỗi học viên tự tin, thành thạo, đạt hiệu quả cao trong biểu đạt các ý kiến, thái độ hoặc thuyết phục người khác. Khi đã thành thạo các kỹ năng giao tiếp, học viên có thể tham gia vào các mối quan hệ với đồng đội, với Nhân dân một cách tự tin, khẳng định nhân cách bản thân và tỏa sáng truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”. Trên cơ sở các nguyên tắc, các mô thức ứng xử văn hóa cơ bản, tiến hành trang bị cho người học những kỹ năng diễn đạt, sử dụng ngôn ngữ cơ thể, kỹ năng đọc hiểu tâm lý người trò chuyện... Lựa chọn nội dung, hình thức, phương pháp bồi dưỡng kỹ năng giao tiếp, ứng xử cho học viên phù hợp với đặc điểm lứa tuổi và điều kiện từng học viện, trường sĩ quan, có thể tổ chức thành các lớp tập huấn, bồi dưỡng hoặc bồi dưỡng thường xuyên thông qua hoạt động. Phát huy vai trò của tổ chức đoàn thanh niên, phối hợp chặt chẽ với đơn vị, địa phương kết nghĩa để nâng cao hiệu quả bồi dưỡng kỹ năng giao tiếp, ứng xử văn hóa cho học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội hiện nay.

Ba là, tích cực chuyển hóa truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” vào tự phát triển nhân cách của học viên.

Mỗi học viên phải thực sự thấu hiểu sâu sắc mục đích, ý nghĩa của việc nâng cao nhận thức, tình cảm với truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” để hình thành động cơ phấn đấu.

Các chiến sĩ giúp Nhân dân thu hoạch lúa chạy lũ ở tỉnh Long An - Ảnh: baoquankhu7.vn

Có thấu hiểu sâu sắc, mới có thể hình thành được tình cảm trân trọng, biết ơn với công lao, sự hy sinh của các thế hệ đi trước, từ đó xây dựng nên một động cơ phấn đấu đúng đắn để bản thân luôn tự hào là người quân nhân cách mạng, tự hào với truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”, vinh dự được chiến đấu dưới ngọn cờ của Đảng; đồng thời ra sức rèn luyện, học tập, tu dưỡng và phấn đấu hy sinh vì niềm tự hào chính đáng đó. Danh hiệu “Bộ đội Cụ Hồ” là một vinh dự lớn đối với mỗi cán bộ, chiến sĩ trong quân đội, đồng thời là trách nhiệm nặng nề của mỗi cán bộ, chiến sĩ. Nhân dân trao tặng danh hiệu “Bộ đội Cụ Hồ” là gửi gắm tình cảm và niềm tin vào Quân đội, để hình tượng cao đẹp “Bộ đội Cụ Hồ” luôn tỏa sáng trong lòng dân, là niềm tin, là sức mạnh, chỗ dựa của Nhân dân.

Với trách nhiệm đó, từng học viên phải tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu hết sức mình để giữ vững và phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”. Truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” là sự nối tiếp truyền thống đánh giặc, dựng nước và giữ nước của dân tộc ta suốt chiều dài lịch sử. Truyền thống đó cũng chứa đựng những tư tưởng, tình cảm, giá trị, chuẩn mực đạo đức cách mạng tốt đẹp của người quân nhân trong Quân đội nhân dân Việt Nam giúp cho họ đủ sức vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, hy sinh để hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được Đảng, Quân đội và Nhân dân giao phó, vì độc lập, tự do của dân tộc, hạnh phúc

của Nhân dân. Mỗi học viên đều phải luôn nhận thức một cách đúng đắn, đầy đủ, sâu sắc về vị trí, vai trò của mình trong phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” để từ đó có kế hoạch, chương trình, nội dung, biện pháp tự giáo dục, tự bồi dưỡng truyền thống giữ nước của mình một cách đúng đắn, phù hợp, có hiệu quả. Từng học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội phải tự giác cao, thực hiện một cách thường xuyên, liên tục trở thành một nhu cầu thường trực bên trong, đó là nhu cầu tự tu dưỡng, tự rèn luyện, tự vươn lên và tự hoàn thiện bản thân mình. Từ đó, giúp cho học viên luôn có nhận thức và hành động đúng đắn, góp phần hoàn thiện nhân cách, thực hiện tốt chức trách, nhiệm vụ được giao.

Cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy, cơ quan chức năng các cấp cần thường xuyên quan tâm tới việc lãnh đạo, chỉ đạo việc tự giáo dục, tự bồi dưỡng truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” của học viên. Trước hết, cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cấp trong các nhà trường quân đội cần thường xuyên có các hình thức giáo dục, động viên, khuyến khích, giúp đỡ học viên phù hợp, thiết thực, có hiệu quả đối với vấn đề tự giáo dục, tự bồi dưỡng truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” của học viên trong đơn vị.

Bốn là, tăng cường rèn luyện học viên trong thực tiễn hoạt động quân sự nhằm đánh giá kết quả phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong phát triển nhân cách học viên.

Thực tiễn hoạt động quân sự của học viên là thực tế sinh động nhất để phát huy mạnh mẽ, đồng thời đánh giá rõ nét nhất tính tích cực, chủ động, tự giác của học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong phát triển nhân cách. Do đó, đối với các chủ thể, đặc biệt là cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, cơ quan chức năng các cấp trong nhà trường quân đội cần nhận thức đúng về vai trò “cơ sở, động lực và thước đo” của việc tổ chức các hoạt động thực tiễn nhằm kiểm nghiệm kết quả phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong phát triển nhân cách học viên.

Hoạt động quân sự là hoạt động đặc biệt và phức tạp, luôn đòi hỏi phải huy động toàn bộ sức mạnh tinh thần, trí tuệ và thể lực để vượt qua mọi khó khăn, thử thách

nhằm hoàn thành các nhiệm vụ được giao. Giá trị cao nhất của truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” là sự hy sinh vì mục tiêu, lý tưởng cách mạng. Ngay trong điều kiện thời bình hiện nay, hoạt động quân sự của học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội cũng đặt ra yêu cầu cao trong việc huy động các phẩm chất chính trị - tinh thần để học tập, huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, diễn tập, hội thao, tham gia công tác dân vận... Chính việc được rèn luyện, thử thách thông qua những hoạt động cụ thể này mà mỗi học viên sẽ kiểm nghiệm kết quả phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong phát triển nhân cách. Bên cạnh đó, cấp ủy, chỉ huy các cấp trong nhà trường quân đội cần thường xuyên tạo điều kiện cho học viên tham gia đấu tranh bảo vệ truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” với những nội dung, hình thức thích hợp góp phần làm thất bại âm mưu, thủ đoạn xuyên tạc phẩm chất, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” của các thế lực thù địch hiện nay.

Để góp phần đào tạo đội ngũ cán bộ sĩ quan cấp phân đội có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc, Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, có kiến thức, năng lực toàn diện theo yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra, cần phát huy hơn nữa truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” lên tầm cao mới, trở thành điểm tựa tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu... Trong đó, thường xuyên tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” cho học viên là nội dung cơ bản, quan trọng hàng đầu trong phát triển toàn diện nhân cách của họ góp phần giữ vững bản chất, truyền thống Quân đội nhân dân Việt Nam anh hùng./.

Ghi chú:

(1) Bộ Tổng tham mưu, *Báo cáo tổng kết thực hiện Chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2011 - 2020*, H.2020, tr.4.

(2) Tổng cục Chính trị, *Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 - 2025*, H.2020, tr.39.